

Możliwości finansowania działań z zakresu zielonej gospodarki w latach 2014-2020 na przykładzie województwa podlaskiego

Joanna Godlewska

Politechnika Białostocka, Wydział Zarządzania, Katedra Zarządzania Produkcją
e-mail: j.godlewska@pb.edu.pl

DOI: 10.12846/j.em.2014.04.16

Streszczenie

Celem artykułu jest przedstawienie i ocena możliwości finansowania działań z zakresu zielonej gospodarki z funduszy europejskich zaprojektowanych na lata 2014-2020 na przykładzie województwa podlaskiego. W artykule omówiono relacje pomiędzy zieloną gospodarką a zrównoważonym rozwojem oraz innymi funkcjonującymi pojęciami: zielonym wzrostem i gospodarką niskoemisyjną. Wskazano cele i zadania, przyjęte do realizacji na terenie województwa podlaskiego i odnoszące się w sposób bezpośredni lub pośredni do zielonej gospodarki. W ostatniej części artykułu omówiono możliwości finansowania tych zadań z funduszy unijnych przeznaczonych na lata 2014-2020.

Słowa kluczowe

zielona gospodarka, fundusze unijne, zrównoważony rozwój

Wstęp

Doświadczenia ostatnich dwudziestu lat pokazały, że wprowadzanie idei zrównoważonego rozwoju jest trudne do realizacji w praktyce. Dotyczy to wszystkich szczebli zarządzania. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, że zielona gospodarka jest koncepcją o wymiarze globalnym. Na poziomie regionalnym i lokalnym jest możliwe wprowadzanie pewnych kierunków rozwoju, które w skali globalnej doprowadzają do zrównoważenia rozwoju społeczno-gospodarczego. W związku

z tym, wydaje się, że na niższych szczeblach zarządzania bardziej skuteczną w realizacji jest zielona gospodarka. Jest ona uważana za koncepcję o bardziej praktycznym wymiarze niż idea zrównoważonego rozwoju. Stanowi odpowiedź na globalne problemy zarówno w sferze środowiskowej, ale także, a może nawet przede wszystkim w sferze ekonomicznej i społecznej.

Celem artykułu jest przedstawienie i ocena możliwości finansowania działań z zakresu zielonej gospodarki z funduszy europejskich zaprojektowanych na lata 2014-2020 na przykładzie województwa podlaskiego. Główną metodę badawczą stanowiła analiza literatury przedmiotu, dokumentów międzynarodowych i krajowych. W artykule omówiono relacje pomiędzy zieloną gospodarką a zrównoważonym rozwojem. Odniesiono się też do innych funkcjonujących pojęć: zielony wzrost i gospodarka niskoemisyjna. Wskazano cele i zadania z zakresu zielonej gospodarki, które zostały przyjęte do realizacji na terenie województwa podlaskiego. W ostatniej części omówiono możliwości finansowania tych zadań z funduszy unijnych przeznaczonych na lata 2014-2020.

1. Zielona gospodarka a zrównoważony rozwój

Koncepcja zielonej gospodarki jest odpowiedzią na ogólnoswiatowy kryzys w sferze gospodarczej i ekologicznej. Problemy gospodarcze świata to głównie kryzys finansowy oraz globalizacja. Kryzys ekologiczny przejawia się przede wszystkim w nadmiernym wyczerpywaniu zasobów naturalnych oraz zmianach klimatu. Do tego dochodzą problemy wywołane globalną eksplozją demograficzną, które pogłębiają problemy gospodarcze i środowiskowe.

Od 2008 roku temat zielonej gospodarki był podejmowany zarówno przez agendy rządowe, organizacje międzynarodowe, jak też zespoły badawcze. Podstaw tej koncepcji można upatrywać już w dokumentach końcowych Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” z 1992 roku. Trzeba tu zaznaczyć, że w dyskusjach naukowych i politycznych temat zielonej gospodarki przeplata się z podobnymi koncepcjami i terminami, takimi jak: zielony wzrost, gospodarka niskoemisyjna, czy gospodarka niskowęglowa. Wiąże się też on ściśle z ideą zrównoważonego rozwoju.

Zielony rozwój gospodarki jest to taki kierunek rozwoju społeczno-gospodarczego, który w bardziej efektywny sposób umożliwia realizację celów zrównoważonego rozwoju. Najczęściej podawana definicja zielonej gospodarki określa ją jako taką, która wpływa na wzrost dobrobytu ludzi i równości społecznej, jednocześnie zmniejszając zagrożenia środowiskowe i niedobór zasobów naturalnych (Burchard-

Dziubińska, 2013). W kontekście zrównoważonego rozwoju i likwidacji ubóstwa, zielona gospodarka jest jednym z ważnych narzędzi osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, dostarcza rozwiązań do tworzenia polityki, ale nie powinna być traktowana jako zestaw sztywnych zasad (Allen, Clouth, 2012). Ryszawska zwraca uwagę, że pomimo wielu funkcjonujących definicji zielonej gospodarki zawierają one elementy wspólne, takie jak: oszczędzanie zasobów naturalnych, redukcja emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń, ochrona bioróżnorodności, jakość życia, dobrostan ludzi i sprawiedliwość społeczna (Ryszawska, 2013).

Analiza pojęć przeprowadzona w dokumentach końcowych konferencji UNCSD w Rio de Janeiro z 2012 roku (Rio+20) wykazała trzy główne podejścia w dyskusjach naukowych i politycznych do relacji pomiędzy zieloną gospodarką, zielonym wzrostem i gospodarką niskoemisyjną:

- brak wyraźnych różnic pomiędzy zieloną gospodarką, zielonym wzrostem i gospodarką niskoemisyjną – pojęcia te używane są niemal zamiennie;
- wyraźne nakładanie się dwóch koncepcji: zielonej gospodarki i zielonego wzrostu, natomiast gospodarka niskoemisyjna traktowana jest jako ich podzbiór;
- zielony wzrost jest działaniem oddolnym (*bottom-up*) i dotyczy zazielnienia produktów, procesów, usług, technologii i łańcuchów dostaw, a zielona gospodarka jest działaniem odgórnym (*top-down*), które obejmuje tworzenie strategii i makroekonomicznych polityk.

To trzecie podejście zostało zaprezentowane w 2011 roku przez Międzynarodową Izbę Handlową i wydaje się najwłaściwsze z punktu widzenia wdrażania zielonej gospodarki na szczeblu regionalnym, czy lokalnym. Implementacja tej koncepcji wymaga określenia zestawu zasad. To zagadnienie, podobnie, jak samo pojęcie zielonej gospodarki jest różnie traktowane, zarówno w literaturze przedmiotu, jak i dokumentach międzynarodowych. Z analizy przedstawionej w dokumentach konferencji Rio+20, wynika, że najczęściej powtarzają się następujące zasady zielonej gospodarki:

- jest ona środkiem do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju;
- tworzy zielone miejsca pracy i zapewnia odpowiednie warunki pracy;
- cechuje się efektywnością energetyczną i zasobową;
- respektuje ekologiczne granice planety;
- posługuje się zintegrowanym podejmowaniem decyzji;
- cechuje się sprawiedliwością międzyregionalną i międzypokoleniową;
- chroni bioróżnorodność i ekosystemy;
- redukuje biedę; zapewnia dobrobyt, źródła utrzymania i ochroną socjalną;
- promuje demokratyczny, partycypacyjny i przejrzysty sposób rządzenia;

- internalizuje koszty zewnętrzne (por. Allen, Clouth, 2012).

Z przedstawionych rozważań wynika, że koncepcja zielonej gospodarki w swoim założeniu miała usprawnić proces wdrażania idei zrównoważonego rozwoju. Nadal jednak budzi wiele kontrowersji i niejasności. Niezbędne jest więc ustalenie jej istoty w wymiarze teoretycznym, a przede wszystkim dokonanie analizy uwarunkowań jej rozwoju na wszystkich szczeblach zarządzania.

2. Cele i planowane działania w kluczowych obszarach zielonej gospodarki w województwie podlaskim

Koncepcja zielonej gospodarki w wymiarze praktycznym wymaga określenia jej kluczowych obszarów. Organizacje międzynarodowe (UNEP, Bank Światowy, OECD), w tym także europejskie (Komisja Europejska, EEA) różnie definiują zakres zainteresowań zielonej gospodarki. Według UNEP kluczowymi obszarami zielonej gospodarki są:

- efektywność energetyczna budynków;
- energia odnawialna;
- zrównoważony transport;
- zrównoważone rolnictwo;
- woda pitna;
- infrastruktura ekologiczna (Global ..., 2009).

Na poziomie regionalnym istotnymi obszarami zielonej gospodarki są dodatkowo: zrównoważona produkcja i konsumpcja, technologie, innowacje, badania i rozwój (zielone patenty), a także zarządzanie publiczne i współrzędzenie (por. Ryszawska, 2013).

Analizując cele i zadania do realizacji z zakresu zielonej gospodarki w województwie podlaskim, należy w pierwszej kolejności przyrzeć się najważniejszemu dokumentowi strategicznemu, jakim jest Strategia rozwoju województwa podlaskiego do 2020 roku (SRWP).

Już sama wizja rozwoju badanego regionu bezpośrednio nawiązuje do koncepcji zielonej gospodarki: „Województwo podlaskie: zielone, otwarte, dostępne i przedsiębiorcze” (Strategia ..., 2013, s. 10).

Cele i kierunki działań związane z rozwojem zielonej gospodarki w województwie podlaskim zebrano w tab. 1. Podane w nawiasach liczby oznaczają numery celów przyjętych w analizowanym dokumencie.

Tab. 1. Cele i kierunki działań w obszarach zielonej gospodarki w województwie podlaskim

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunek działań
Konkurencyjna gospodarka (1)	wzrost innowacyjności podlaskich przedsiębiorstw (1.2)	<ul style="list-style-type: none"> wspieranie transferu wiedzy i komercjalizacji wyników B+R wspieranie innowacji produktowych, procesowych, organizacyjnych i marketingowych
	kapitał społeczny jako katalizator procesów rozwojowych (1.4)	<ul style="list-style-type: none"> promowanie wartości i postaw sprzyjających współpracy i aktywności obywatelskiej oraz wspieranie dialogu społecznego poprawa skuteczności zarządzania regionalnego i lokalnego – sprawna administracja
	efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych (1.5)	<ul style="list-style-type: none"> promowanie postaw i działań sprzyjających efektywności wykorzystania zasobów naturalnych ograniczanie energochłonności i materiałochłonności produkcja energii ze źródeł odnawialnych
Jakość życia (3)	ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami (3.4)	<ul style="list-style-type: none"> edukacja ekologiczna i zwiększenie aktywności prośrodowiskowej społeczeństwa ochrona powietrza, gleb, wody i innych zasobów efektywny system gospodarowania odpadami gospodarka niskoemisyjna (w tym efektywność energetyczna) ochrona zasobów przyrodniczych i wartości krajobrazowych oraz odtwarzanie i renaturalizacja ekosystemów zdegradowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie (Strategia ..., 2013).

Bezpośrednio z rozwojem zielonej gospodarki związane są dwa cele operacyjne zawarte w Strategii rozwoju województwa podlaskiego do 2020 roku, a mianowicie: efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych (cel 1.5) oraz ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami (cel 3.4).

Największy potencjał w tym zakresie przypisywany jest przedsięwzięciom ograniczającym energochłonności i materiałochłonność działalności. Szczególną rolę przypisuje się zadaniom z zakresu produkcji energii w oparciu o źródła odnawialne oraz kogenerację. Z uwagi na rolę jaką w gospodarce regionu odgrywa rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze, rozwój energetyki odnawialnej powinien w pierwszej kolejności wiązać się z zagospodarowywaniem powstających w nich produktów ubocznych. Efektywnemu korzystaniu z zasobów naturalnych mają służyć także ekoinnowacje wdrażane w sektorach tradycyjnych, takich jak: budownictwo, przemysł tekstylny, drzewny i produkcja żywności. Poza innowacjami technologicznymi

potrzebne jest zorientowanie się na innowacje pozatechnologiczne, takie jak organizacyjne (zielone zamówienia publiczne, certyfikacja) czy nowe modele biznesowe. Uzupełniający charakter mogą mieć także działania w zakresie dostosowania istniejących instalacji do wymogów najlepszych dostępnych technik (BAT), zarządzania środowiskowego oraz uzyskania certyfikowanych ekoznaków (Strategia..., 2013, s. 44-45).

W dokumencie SRWP w ramach celu operacyjnego: ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami, zwrócono uwagę na konieczność zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wód dobrej jakości na potrzeby gospodarki i społeczeństwa. W tym celu należy dążyć do jak najlepszego oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych, a także do propagowania zmian sposobu gospodarowania w zlewni, tak aby doprowadzić do zmniejszenia ryzyka zanieczyszczenia wód ze źródeł rolniczych. Wspierane będą inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, w tym systemy odbioru ścieków komunalnych, budowa oczyszczalni ścieków, poprawa parametrów istniejących oczyszczalni, jak również wspieranie gospodarki osadami ściekowymi. Na terenach o zabudowie rozproszonej, w tym w szczególności na obszarach wiejskich, promowany będzie rozwój indywidualnych systemów oczyszczania ścieków. W zakresie ochrony powietrza działania będą koncentrować się na ograniczeniu emisji zanieczyszczeń, w tym gazów cieplarnianych i pyłów pochodzących z energetyki i transportu drogowego oraz na rozpowszechnieniu technologii zwiększających efektywność produkcji i wykorzystania energii. Kolejny obszar ochrony środowiska, zrównoważona gospodarka odpadami, wymaga stopniowego odchodzenia od systemu składowania odpadów do systemu opartego na przetwarzaniu i odzysku surowców oraz energetycznym wykorzystaniu odpadów. Priorytetowym kierunkiem interwencji jest wdrożenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych oraz objęcie nim wszystkich mieszkańców i organizacji województwa. Należy dążyć do zmniejszenia liczby nieefektywnych, lokalnych składowisk odpadów oraz wspierania niskoodpadowych technologii produkcji oraz efektywnych technologii odzysku, przetwarzania i unieszkodliwiania.. Istotnym kierunkiem działań będzie też wspieranie efektywności energetycznej, m.in. poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym oraz zwiększanie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, takiej jak na przykład oświetlenie (Strategia ..., 2013, s. 51-52).

Poszerzając obszar zainteresowań zielonej gospodarki o innowacje oraz zarządzanie publiczne, w badanym dokumencie znajdują się dodatkowo dwa cele operacyjne dotyczące realizacji działań z tego zakresu. Kierunki działań, takie jak wspieranie transferu wiedzy i komercjalizacji wyników badań oraz wspieranie innowacji

różnego typu dotyczących na przykład rozwoju technologii przyjaznych środowisku, wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, czy też recyklingu odpadów są zgodne z założeniami koncepcji zielonej gospodarki. Podobnie jest z kierunkami działań w zakresie rozwoju kapitału społecznego, czyli promowaniem wartości i postaw sprzyjających współpracy i aktywności obywatelskiej oraz wspieraniem dialogu społecznego, a także poprawą skuteczności zarządzania regionalnego i lokalnego, które składają się na sprawną administrację. Są to kierunki działań zgodne z obszarem zielonej gospodarki dotyczącym zarządzania publicznego i współrzędzenia.

Uzupełnieniem obrazu województwa podlaskiego w zakresie możliwości rozwoju zielonej gospodarki są wyniki analizy zielonego rynku pracy na tym obszarze. Najbardziej kosztowne działania w zakresie ochrony środowiska, w opinii ekspertów, dotyczą obecnie gospodarki odpadami oraz przemysłu energetycznego. Związane są one między innymi z wysokimi kosztami przeprowadzenia modernizacji oraz wprowadzania innowacji proekologicznych. Natomiast najwyższy poziom korzyści (rozumianych jako możliwość uzyskania dofinansowania modernizacji, szybki zwrot inwestycji, dostępność szkoleń) wynikających z działań proekologicznych, uzyskują przedsiębiorcy z branży usługowo-handlowej. Na drugim miejscu są podmioty zajmujące się gospodarką odpadami. W cytowanym badaniu, eksperci nisko oceniają dostęp do wiedzy w zakresie rozwiązań proekologicznych (Śledź, 2012).

3. Rozwój zielonej gospodarki w funduszach unijnych na lata 2014-2020

Możliwości finansowania zadań z zakresu zielonej gospodarki stwarzają fundusze unijne przeznaczone na lata 2014-2020. Ich przegląd powoduje konieczność pogrupowania obszarów zielonej gospodarki w następujący sposób:

- gospodarka niskoemisyjna, w tym efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i eko innowacje;
- zrównoważony transport;
- infrastruktura ekologiczna;
- zrównoważone rolnictwo.

Działania mające na celu zmniejszenie emisji do powietrza i wzrost efektywności energetycznej przewidziane są do finansowania przede wszystkim w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko (PO IS) w ramach priorytetu: zmniejszenie emisyjności gospodarki, w tym poprawa efektywności energetycznej i wykorzy-

stanie odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym (Program Operacyjny Infrastruktura ..., 2014). Adresatami tych działań są samorządy lokalne.

W Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój (PO IR) priorytetowo traktowane są ekoinnowacje, w tym te dotyczące ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zanieczyszczeń powietrza i wody oraz adaptacji do zmian klimatu. PO IR przewiduje wsparcie badań naukowych i prac rozwojowych prowadzących do innowacji w zakresie technologii środowiskowych, niskoemisyjnych oraz umożliwiających efektywne gospodarowanie zasobami (Program Operacyjny Inteligentny ..., 2014). Jest to oferta skierowana do przedsiębiorstw oraz jednostek naukowych.

Duże możliwości w zakresie finansowania gospodarki niskoemisyjnej dają też Programy Współpracy Terytorialnej. Jednym z takich przykładów jest INTERREG Europa 2014-2020. Zadania te mogą być realizowane w ramach osi priorytetowej: *Gospodarka niskoemisyjna i celu: Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach*. Finansowane będą działania dotyczące promowania strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu. O finansowanie będą mogły ubiegać się między innymi samorządy lokalne, agencje rozwoju regionalnego, szkoły wyższe i instytuty badawcze (INTERREG..., 2014). Innym przykładem jest Program Współpracy Europa Środkowa 2020. Zadania z zakresu gospodarki niskoemisyjnej mogą być realizowane w ramach osi priorytetowej: *Opracowanie i wdrażanie rozwiązań na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej* (Program Współpracy Europa..., 2014). Program ten uwzględnia też promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w tym promowanie inwestycji w zakresie rozwoju ekoinnowacji.

Głównym źródłem finansowania zadań przyjętych do realizacji w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020 (RPO WP). Jego projekt został przyjęty przez Zarząd Województwa, a obecnie oczekuje on na zatwierdzenie przez Komisję Europejską. Gospodarka niskoemisyjna jest przedmiotem wsparcia w piątej osi priorytetowej programu regionalnego. W jej ramach finansowane będą działania dotyczące:

- energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii;
- efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach;

- efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej;
- strategii niskoemisyjnych.

Działania w zakresie rozwoju zrównoważonego transportu mogą być finansowane z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach osi priorytetowej: *Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej, w tym niskoemisyjny transport miejski*. Dodatkowym źródłem finansowania tego obszaru zielonej gospodarki dla miasta Białegostoku oraz związków i stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego z województwa podlaskiego jest Program Operacyjny Polska Wschodnia (PO PW). Dotyczy to szczególnie osi priorytetowej *Nowoczesna infrastruktura transportowa, w tym wspieranie zrównoważonego transportu miejskiego* (Program Operacyjny Polska ..., 2014). W RPO WP w osi priorytetowej: *Poprawa dostępności transportowej* nie znalazły się zadania związane z rozwojem zrównoważonego transportu.

Głównym źródłem finansowania rozwoju infrastruktury ekologicznej w latach 2014-2020 w Polsce jest PO Infrastruktura i Środowisko. Przewidziana została ona w priorytecie: *ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu - rozwój infrastruktury środowiskowej, poprawa jakości środowiska miejskiego*. Inwestycje w infrastrukturę ekologiczną w województwie podlaskim są przewidziane do finansowania w RPO WP w osi priorytetowej: *Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami*. Będą one dotyczyły przede wszystkim poprawy efektywności systemu gospodarowania odpadami oraz poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

W analizowanych programach finansowych nie znalazły się zapisy bezpośrednio odnoszące się do możliwości finansowania rozwoju zrównoważonego rolnictwa.

Podsumowanie

Przeprowadzony w pierwszej części artykułu przegląd literatury odnoszących się do zielonej gospodarki wskazuje na różnorodność podejść do tej koncepcji. Stąd rozważanie jej w aspekcie praktycznym wymaga przyjęcia definicji, zasad, kluczowych obszarów i wskaźników realizacji zielonej gospodarki najbardziej adekwatnych do rozważanego szczebla zarządzania.

Dokonany przegląd celów i zadań przyjętych do realizacji w województwie podlaskim pozwala stwierdzić, że reprezentują one wszystkie kluczowe obszary zielonej gospodarki.

Z analizy funduszy europejskich dostępnych w latach 2014-2020 można wnioskować, że główny nacisk położony jest na rozwój gospodarki niskoemisyjnej, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, poprawę efektywności energetycznej zarówno w sektorze publicznym, jak i w przedsiębiorstwach oraz wprowadzenie ekoinnowacji w tym zakresie. Niepokoić może fakt, że brak jest bezpośrednich wskazań do finansowania zrównoważonego rolnictwa. Natomiast zdecydowanie negatywnie można ocenić brak jakichkolwiek odniesień do zielonej gospodarki w tak ważnym jakim jest Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój. Jest to wysoce niepokojące, gdyż to właśnie kształtowanie odpowiedniej świadomości społeczeństwa, zarówno w systemie edukacji formalnej, jak i nieformalnej jest jedną z pożądaných dróg dojścia do urzeczywistnienia koncepcji zielonej gospodarki.

Literatura

1. Allen C., Clouth S. (2012), *A guidebook to the Green Economy*, UNDESA, s. 6-8
2. Burchard-Dziubińska B. (2013), *Zielona gospodarka jako nowy obszar zainteresowania ekonomii*, IX Kongres Ekonomistów Polskich, <http://www.pte.pl/kongres/referaty/Burchard-Dziubińska%20Małgorzata/Burchard-Dziubińska%20Małgorzata%20-%20ZIELONA%20GOSPODARKA%20JAKO%20NOWY%20OBSZAR%20ZAINTERESOWANIA%20EKONOMII.pdf> [10.09.2014]
3. *Global Green New Deal. Policy Brief* (2009), United Nations Environment Programme, s. 19
4. INTERREG Europa 2014-2020, Dokument programu współpracy (2014), Komisja Europejska, http://www.ewt.gov.pl/Wiadomosci/Documents/Projekt_Programu_Wspolpracacy_tlumaczenie_robotczex.pdf [20.10.2014]
5. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Projekt (2014), Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, http://www.pois.gov.pl/2014_2020/Documents/POIS_2014-2020_08012014.pdf [10.10.2014]
6. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 (2014), Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Documents/POIR_do_KE_10012014.pdf [10.10.2014]
7. Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 (2014), Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Documents/POPW_po_RM_8_01_14.pdf [10.10.2014]
8. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (2014), Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Documents/PO_WER_08012014.pdf [10.10.2014]

9. Program Współpracy Europa Środkowa 2020 (2014), http://www.ewt.gov.pl/2014_2020/Documents/PROGRAM%20CE%20PRZED%20ZATWIERDZENIEM%20PRZEZ%20KE.pdf [20.10.2014]
10. Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020 (2014), Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, [http://www.rpowp.wrotapodlasia.pl/private/upload/tinymce/File/RPOWP%202014-2020%208.04.2014\(1\).pdf](http://www.rpowp.wrotapodlasia.pl/private/upload/tinymce/File/RPOWP%202014-2020%208.04.2014(1).pdf) [30.10.2014]
11. Ryszawska B. (2013), *Zielona gospodarka – teoretyczne podstawy koncepcji i pomiar jej wdrażania w Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Wrocław, s. 50-70
12. Strategia rozwoju województwa podlaskiego do 2020 roku (2013), Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, http://www.strategia.wrotapodlasia.pl/pl/ps2/var/resources/154/248/4/srwp_2020_1.pdf [30.10.2014]
13. Śledź D. (red.), (2012), *Analiza zielonego rynku pracy w województwie podlaskim*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok

Financing possibilities in the field of green economy in 2014-2020 on the example of the Podlaskie voivodeship

Abstract

The aim of the article is to present and assess financing possibilities of the green economy from European funds planned for 2014-2020. It was done on the example of Podlaskie voivodeship. The article discusses the relationship between green economy and sustainable development. Reference was made also to other existing concepts: green growth and low carbon economy. Specific goals and tasks of the green economy adopted for implementation in the Podlaskie voivodeship were indicated. In the last part of the paper possibilities of financing these tasks from EU funds for 2014-2020 were discussed.

Keywords

green economy, EU funds, sustainable development